

Structurele inbreng medisch specialisten bij geneesmiddelenbeoordeling

Het Zorginstituut beoordeelt of nieuwe geneesmiddelen in aanmerking kunnen komen voor vergoeding uit het basispakket van de zorgverzekering. In dit beoordelingsproces werd al samengewerkt met medisch specialisten, maar hun inbreng was voor verbetering vatbaar. Daarom kwam vanuit het Integraal Zorgakkoord de opdracht om de samenwerking met de Federatie Medisch Specialisten, de wetenschappelijke verenigingen en het Zorginstituut te versterken.

Tekst Frank van Wijck

Beeld Federatie Medisch Specialisten

Natuurlijk bestond de samenwerking tussen het Zorginstituut en de medisch specialisten in geneesmiddelenbeoordelingen al langer. “Maar dat gebeurde voornamelijk op persoonlijke titel”, zegt Meike Manders, senior adviseur bij de Federatie Medisch Specialisten. “Dan ging het dus om betrokkenheid van één persoon of een paar personen en niet om structurele inbreng namens een geneesmiddelencommissie vanuit een wetenschappelijke vereniging.”

Lonneke Timmers, strategisch adviseur bij het Zorginstituut: “Het is aan ons om te beoordelen of een geneesmiddel in aanmerking kan komen voor vergoeding uit het basispakket. Maar we vragen daarbij natuurlijk wel om input van de beroepsgroep. De medisch specialisten hebben de expertise om antwoord te geven op de vraag voor welke patiënten zij een plek zien voor een middel en op basis van welke uitkomstmaten dit moet worden bepaald. Ook Zorgverzekeraars Nederland (ZN) heeft die input nodig. Wij zijn altijd gericht op samenwerking met relevante marktpartijen, ook hierin dus. Maar we zagen wel ruimte om die input beter te structureren.”

Gedeelde behoefte

Alle drie de partijen - de Federatie, het Zorginstituut en ZN - voelden dan ook de behoefte om meer structuur te brengen in de samenwerking. “Een goed voorbeeld was er al”, zegt Manders, “namelijk de Commissie ter Beoordeling van Oncologische Middelen (BOM) van de Nederlandse Vereniging voor Medische Oncologie. En we zagen ook al dat zowel het Zorginstituut als ZN steeds vaker de wetenschappelijke verenigingen benaderden voor input. Alleen wisten die verenigingen niet altijd even goed hoe ze hieraan invulling moesten geven. Met het Integraal Zorgakkoord kwam vanuit VWS de boodschap dat we dit gestructureerd moesten oppakken en ook de bekostiging ervoor structureel moesten regelen. Het zal ertoe leiden dat we een betere afweging kunnen maken of (dure) geneesmiddelen toegelaten moeten worden tot de basisverzekering.”

Met financiering van VWS werd ruimte gecreëerd om binnen de wetenschappelijke verenigingen geneesmiddelencommissies op te zetten en tijd te creëren bij medisch specialisten om de beoordelingen goed en zorgvuldig te doen. “Hierbij is eerst gekeken naar de vraag bij welke wetenschappelijke verenigingen het creëren van zo’n commissie relevant was”, zegt Manders. “Dit is vooral het geval bij de voorschrijvende specialismen, pakweg elf wetenschappelijke verenigingen. We probeerden zoveel mogelijk bij bestaande structuren aan te sluiten. Soms kon de input voor de geneesmiddelenbeoordeling worden ondergebracht bij bestaande secties of werkgroepen binnen de vereniging. Kindergeneeskunde bijvoorbeeld is vanwege de breedte van het aantal aandoeningen die daar worden behandeld niet te vangen in één commissie, dus wordt daar gebruikgemaakt van secties of werkgroepen die al voor de verschillende ziektebeelden bestaan. In andere wetenschappelijke verenigingen moest een geneesmiddelencommissie worden opgericht. Dit proces is best snel gegaan. Er was duidelijk een interne drive bij de wetenschappelijke verenigingen om een bijdrage te leveren aan het beoordelingsproces. Medisch specialisten willen er graag aan bijdragen dat de juiste geneesmiddelen snel bij de juiste patiënt komen. Daarbij is natuurlijk duidelijk dat het eindoordeel over het al dan niet opnemen van een geneesmiddel in het verzekerd pakket bij het Zorginstituut of in sommige gevallen bij de zorgverzekeraars blijft.”

Still uit de animatie van de Federatie Medisch Specialisten

Manders: “Er was duidelijk een interne drive bij de wetenschappelijke verenigingen om een bijdrage te leveren aan het beoordelingsproces”

PIG-formulier

Als onderdeel van het stroomlijnen van het proces en de samenwerking ontwikkelden de Federatie Medisch Specialisten, ZN en het Zorginstituut gezamenlijk het PIG-formulier (Praktijkschrijving Introductie Geneesmiddel). Het is ingedeeld naar de PICOT: de kenmerken van de patiëntenpopulatie (P), de interventie (I), de controlebehandeling (C), de uitkomstmaten (O) en follow-upperiode (T). “Vooral de plaatsbepaling en de O van outcome/uitkomst zijn voor ons belangrijk”, zegt Timmers. “Dat is de basis van de beoordeling.”

Manders vult aan: “Het formulier geeft handen en voeten aan het begrip ‘plaatsbepaling’ van een nieuw geneesmiddel, de term die in het hele veld wordt gebruikt maar die niet altijd even helder toepasbaar is. De vragen die in het PIG-formulier zijn gesteld, komen overeen met de vragen die de wetenschappelijke verenigingen zichzelf ook stellen bij bijvoorbeeld richtlijnontwikkeling.

We zijn er nu mee aan de slag gegaan en zullen binnenkort kunnen beoordelen of dit leidt tot andere besluitvorming of adviezen richting het Zorginstituut. Daarbij is versneling van toelating van nieuwe geneesmiddelen tot het verzekerd pakket zeker niet de enige doelstelling. Het doel is vooral tot een betere onderbouwing te komen om de juiste geneesmiddelen in het verzekerd pakket te krijgen voor toepassing bij de juiste groep patiënten. We weten dat geneesmiddelen in de praktijk niet altijd doen wat er op basis van studies van wordt verwacht. Daarover proberen we nu, met een inhoudelijke, wetenschappelijke bijdrage door medisch specialisten, aan de voorkant een betere inschatting te maken.”

Waardevolle samenwerking

Timmers verwacht dat de input van de medisch specialisten nu tijdiger is en beter gestructureerd. “En de wetenschappelijke verenigingen kunnen er de juiste mensen

voor aanwijzen en dus beter beslagen ten ijs komen voor hun rol in het beoordelingsproces.” De samenwerking verloopt goed, meent Manders: “De wetenschappelijke verenigingen zijn doordrongen van de toegevoegde waarde die ze in het beoordelingsproces kunnen hebben en de partijen hebben wederzijds respect in dit proces.”

Ruimte voor verdere ontwikkeling ziet ze ook: “We mogen ambitieus zijn. Zo willen we kijken of we gepast gebruik onderdeel kunnen maken van het PIG-formulier, en of we meteen vanaf de start van het beoordelingsproces onderzoek kunnen doen naar gepast gebruik. En we willen kijken of de relevante patiëntverenigingen bij het proces kunnen betrekken. De geneesmiddelen zijn immers bedoeld voor de patiënten, dus het is zaak dat ook zij hun rol kunnen spelen in het beoordelingsproces.” |

De Federatie Medisch Specialisten maakte een animatie waarin wordt uitgelegd hoe de inbreng van medisch specialisten is ingericht. Scan hiervoor de QR-code.